

*You know
over*

ANDY WARHOL

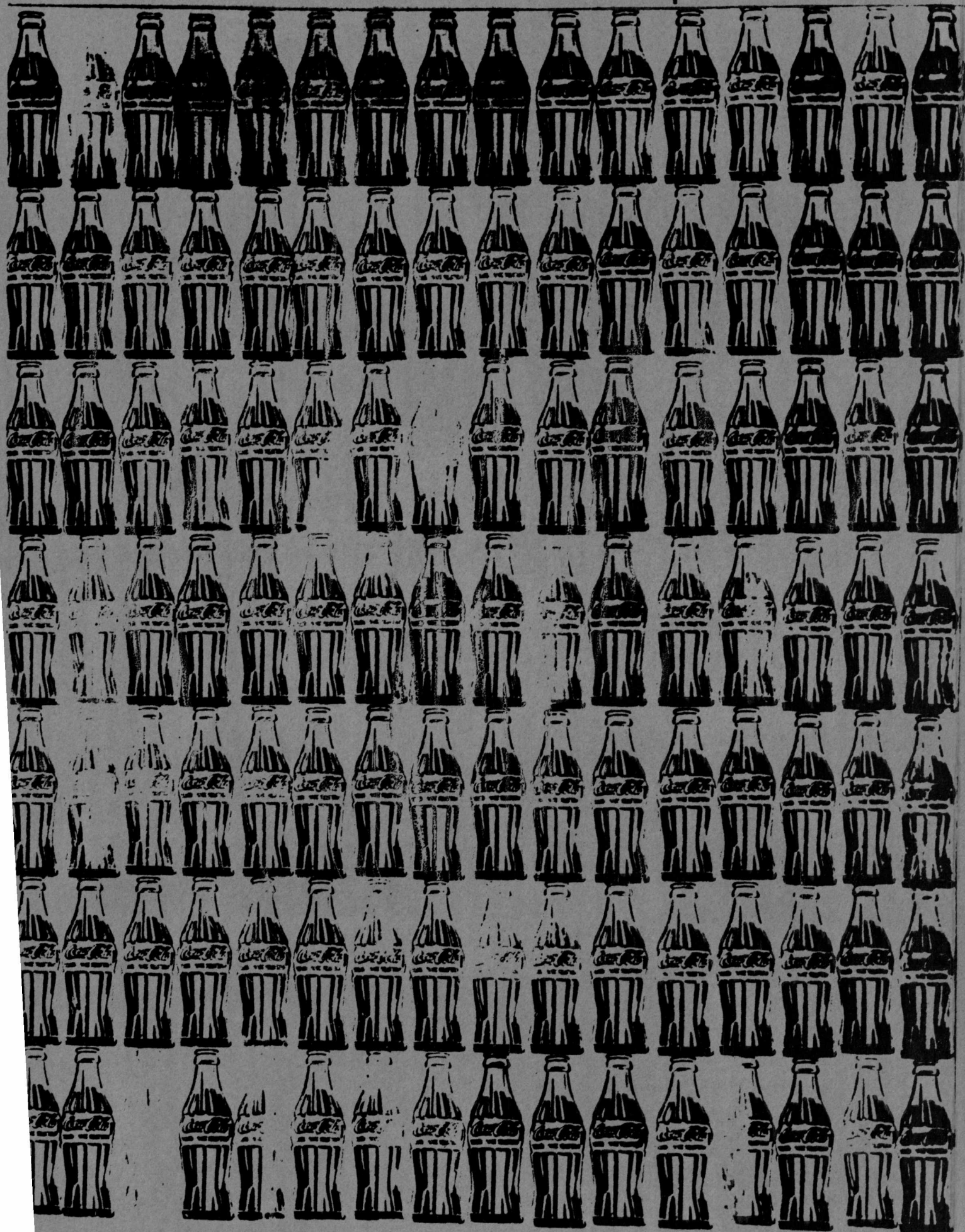
"I really like to eat alone. I want to start a chain of restaurants for other people who are like me called ANDYMATS -- "The Restaurant for the Lonely Person." You get your food and then you take your tray into a booth and watch television."

Wie is de man die deze angstwekkende plannen uitdenkt? Wie heeft het op zijn geweten wanneer straks in werkelijk geen enkel europees restaurant nog van porceleinen borden gegeten wordt, het bestek zilver is en de glazen glas? Dat is A.W.

Andy Warhol, amerikaans kunstenaar, behoort tot de groep die de kunstgeschiedenis nu al ingedeeld heeft in de categorie POP-art. Deze trend is inmiddels afgelost door o.a. de land-art en body-art, maar de individuele kunstenaars als Roy Lichtenstein en Andy Warhol houden de aandacht nog steeds gevangen.

Andy Warhol groeide op in een arbeidersgezin in Pittsburgh. Zijn ouders, Ondrej en Julia Warhola, waren van tsjechoslowaakse boerenafkomst, en in 1909 naar de V.S. geëmigreerd. Andy werd als tweede van drie zonen in 1928 geboren. Zijn broers Paul en John zijn arbeiders in Pittsburgh. Het was niets dan ellende in de jeugd van Warhol. Hij groeide op ten tijde van de New Deal van Roosevelt, die in het geval van de familie Warhol weinig uithaalde. Toen Warhol veertien was, stierf zijn vader, die werkte als mijnwerker, aan een drinkwatervergiftiging. Andy werkte tijdens zijn schooltijd in een groentewinkel en richtte etalages in. Na de high school bezocht Warhol de 'Pictural Design' afdeling van het Carnegie Institute of Technology. In 1949 sloot hij zijn studies af met een "bachelor of arts", na zich verdiept te hebben in kunstgeschiedenis, sociologie en psychologie.

Direct daarna ging Warhol

Coca-Cola

pag. 19: Green Coca-Cola Bottles, 1962

pag. 20: Self-portrait, 1967

pag. 23: The twenty-five Marylins, 1962

pag. 24: Big Electric Chair, 1967

Uit R. Crone, Andy Warhol.
Verlag Arthur Niggli, Niederteufen, Schweiz.

naar New York, waar hij samenwoonde met een studievriend, de schilder Philip Pearlstein, en diens vrouw. De eerste producten van Warhol, korte verhalen met tekeningen, werden gepubliceerd in het tijdschrift 'voor de vrouw' Glamour. Heel New York vond dat 'divine', en Andy werd ontwerper voor Miller, de exclusieve schoenenwinkel hoek 57th street en fifth avenue. In deze tijd maakte Warhol voor het eerst kennis met de verfijnde snobistische wereld van de 'set' van New York; het absolute top-punt van het gezegende kapitalistische stelsel.

Vanaf 1960 is Andy Warhol niet meer weg te denken uit de Amerikaanse kunstwereld. Omdat Amerika in deze de toon aan geeft na de Tweede Wereldoorlog, is Warhol de leidende kunstenaar van de internationale kunstwereld. In 1962 kwam Warhol met zijn schilderijen die gebaseerd waren op comic-strips, gevolgd door afbeeldingen van soepblikken, cola-flessen en zeefdrukken van foto's van bekende persoonlijkheden als Marilyn Monroe, Elvis, Liz Taylor.

In het volgende jaar maakte Warhol zijn Death and Disaster series, zeefdrukken waarop herhalende wijze opnamen te zien waren van verschrikkelijke auto-ongelukken, en een aantal vergrotingen van de koppen van Amerika's Most Wanted Men.

Warhol begon ook films te maken. Deze films wersen zonder veel regieaanwijzingen opgenomen, en registreerden slechts wat er in een paar uren gebeurde. Zo ontstond de film Sleep, een urenlang durende opeenvolging van beelden van een slapende man. De films van Warhol gemaakt in deze jaren veranderden van rechtstreekse observaties van gebeurtenissen in zeer verfijnde en intelligente persiflages van de producten van de Hollywood-droomfabrieken. De films van Warhol lieten op directe wijze zien wat in "normale" films de onderliggende drijfveren van de hoofdfiguren waren, en, vandaag den dag, nog zijn.

In 1966 begon Warhol muziek te gebruiken, en werkte hij samen met muzikanten, die later de wereld zouden veroveren onder de naam The Velvet Underground.

De latere jaren van Warhol hebben geen grote verassingen opgeleverd; de thematiek was vastgelegd, Warhol heeft op andere manieren steeds hetzelfde herhaald, namelijk, dat hetgeen hij deed en maakte niet belangrijker was dan het voorstelt. In de jaren 1970 en 1971 is men begonnen met de grote Warhol-retrospectieve tentoonstellingen, en is de kunst van Warhol bijgezet bij de officiële, geaccepteerde kunst.

De interpretaties van het werk van Warhol zijn uiteenlopend, en vaak zeer tegenstrijdig. De beslissende factor in de disputen tussen de theoretici is de mate van ernst of ironie en afstandelijkheid die de kunstcriticus zelf bezit, en daardoor Andy Warhol toeschrijft. De verschrikking die de werken van Warhol tonen, bijvoorbeeld de doodse verlatenheid van een elektrische stoel, (en dat effectief vele malen herhaald,) wordt door Warhol slechts getoond, zonder commentaar. Warhol verklaart herhaaldelijk dat auto-ongelukken en executies hem in genen dele fascineren, en dat de platen toevallig gekozen zijn. Warhol weigert volgens velen uit te spreken wat hij in feite bedoeld, en wil dat slechts tonen. De esthetisering van de banaliteit zou voor Warhol de enige oplossing zijn om de moderne wereld te aanvaarden. De houding van Warhol is in deze interpretatie dus die van een moreel verontwaardigde toeschouwer, die zijn onthutsende ervaringen wil doorgeven aan een groot publiek. De houding van Andy Warhol ten opzichte van de wereld is in deze denktrant gelijk aan die van de negentiende-eeuwse estheet, die de buitenwereld de aanblik toont van een perfecte onaantastbaarheid en onmenselijkheid, die er toe dient de werkelijke kwetsbaarheid en gevoeligheid te beschermen. (De vrienden van Andy Warhol roemen allen zijn welhaast tedere omgangsvormen.) Andy Warhol is, met zijn vervlechtingen van kunst en persoonlijkheid, voor de zestiger jaren de evocatie geweest van een romantisch-decadent kunstenaar, die op meesterlijke wijze gebruik maakt van paradoxale stijlmiddelen.

De verwarringen, het radeloze zoeken naar duidingen van zijn